

Till ljudet av träskidor över skarsnö öppnar sig en vid horisont och ett sparsamt landskap nära himlen. Det är bilder i Silja Karlssons utställning som just nu visas på Konstens hus och som hos mig framkallar ett visst igenkännande. Intryck, till synes hämtade från landet norr om 66:e bredgraden, laddade med vintrig, spretig gleshet, tyst frånvaro och magisk poesi. Man får känslan av att hon redovisar en expedition från utmarker där tajga övergår i tundra. Trakter, där permafrosten endast tillåter vide, fjällbjörk och möjligen rabarber att växa. Där det är långt mellan fasta bosättningar och där odlingsgränsen också utgör gränsen för jordbrukskulturens gudar, myter och värderingar. De, värderingar som tillåter oss att föröda våra egna livsbetingelser. Silja Karlsson låter oss ana en annan mytologi. En där vargen, ett totemdjur, representerar ett annorlunda sätt att förhålla sig till vår gemensamma natur. Gråben, som smyger likt en skugga och mot de ljusa trädstammarna tecknar sig som en tiger blir en vägvisare för somliga men ett hot för andra.

I objektet *Den store jägaren* har fällan slagit igen och vargarna infångats i några slags tinor, flätade av ståltrådar. På hyllor står de uppradade som troféer. Uppställda, av jägaren, människan, samlaren, betvingaren. Ecce homo - se dig själv, människa! Vem är jägare och vem är offer? Verket har flera bottenar. Är det då möjligt att i självförgudning ställa sig utanför naturen? Naturligtvis inte. Med vilken rätt agerar jägaren, betvingaren? Kanske vetenskapen ger sanktion? I *Homologa serier i variation* ser vi i ett antal preparatlådor serier av alkottar, kvistar, steklar och allehanda småföremål pryddligt uppnålade i rader. Här för konstnären oss in i den vetenskapsteoretiska positivismens materialistiska tänkande. Den teorin säger att man genom konkreta observationer av en viss mängd fakta kan ge objektiva utsagor och dra långtgående slutsatser om världen. En tankegång som motsvarar hur den helige ande förhåller sig till skeendet, svävande som observatör i gudomlig upphöjelse där utanför utan att interagera. Den rollen ger måhända den hybris som krävs för att se sig själv som skapelsens krona med makt att avgöra vilka arter som är "goda" och vilka som är "onda."

Det går att läsa in mycket av civilisationskritik i Karlssons bilder, men de har också en metafysisk dimension. Bilden *Vinterskogens väktare* med sina ornament leder tankarna till naturmagi och shamanism. Än starkare upplevar man detta i *Fetischsamling från Mailmatjorsk*. Av revben som glödristsats med olika mönster har hon byggt upp en samling av magiska föremål monterade på en textilgrund. I detta verk känner man en historisk utsträckning som letar sig tillbaka till en tid då materia och ande var ett. När alla, vargar och människor, hade samma moder.

Hur var det då med ljudet av träskidor över skarsnö? Det härrör sig från en videoinstallation som i ljud och bild skildrar en *Vintervandring* projicerad mot väggen. Framför filmplanet hänger textilremсор som skidor eller björkstammar. Där pågår en oändlig livsens vandring, i glesheten, över den vita snön, till ljudet av trä mot skare med rytm som från en människas hjärtslag. Silja Karlsson bilder handlar om existensiella frågeställningar, stillsamt och väl formulerade. En mycket väsentlig utställning!

Bertil Sundstedt